

speidernes magasin

NR. 2 ! FEBRUAR 1969 . 53. ÅRGANG

NY HEDEBY KLIP

Du læste vel om drengenes Kulsø i sidste nummer?

I sommer havde nogle af os lejlighed til at arbejde på samme måde. D.D.S. havde inviteret alle interesserede blå til at hjælpe sig med at bygge Ny-Hedeby (en model i fuld størrelse af Hedeby ved Slesvig).

Alle pigerne blev sat til at bygge et hus, »Jomfruburet«, i fællesskab. Der lød en masse spydige bemærkninger fra drengene ved starten (nogle af dem har jo også set

vore lidt spinkle lejrarbejder, så det er forståeligt), men da huset efter ca. 14 dages arbejde var færdigt var også bemærkningernes tid forduftet ud i det blå.

Det var alle tiders lejr (spørg blot dem, der var med), som foregik under de frieste former, jeg i min spejdetid har været ude for. Man kunne arbejde efter arbejdstid, gøre hvad der lystede en: Gå i seng (hvilket ingen gjorde), forlade lejren for at se lidt på omegnen eller tilbringe aftenen i

kantinen, hvor man i den kraftige beatmusik ikke kunne høre sig selv tænke på, hvor træt man var efter 6-8 timers hårdt arbejde i strålende sol (vi lignede små negere ved afrejsen, dette kan dog skyldes diverse slagsmål med rigtig dejlig, blodler). Jo, vi er vist alle, der var med, parat til at tage det første tog derned, hvis drenge blot lader et ord falde derom.

Fra Pigespejderne.

INTERNATIONALT

Ni ud af ti...

NI UD AF TI...

En opgørelse viser, at af 65 amerikanske astronauter var de 52 gamle spejdere. Her er iøvrigt en liste over de (af USA) hidtil udførte rumflyvninger. Navnene med * angiver astronauter, der ikke har været spejdere - alle de øvrige er gamle spejdere!

Projekt:	Astronauter:	Kredsløb:	Rumfærd:
MR-4	Shepard	15 minutter	5. maj 1961
MR-5	Grissom	16 minutter	21. juli 1961
MA-6	Glenn*	3 kredsløb	20. februar 1962
MA-7	Carpenter	3 kredsløb	24. maj 1962
MA-8	Schirra	6 kredsløb	3. oktober 1962
MA-9	Cooper	22 kredsløb	15.-16. maj 1963
GT-3	Grissom/Young	3 kredsløb	23. marts 1965
GT-4	McDivitt/White	62 kredsløb	3.-7. juni 1965
GT-5	Cooper/Conrad	120 kredsløb	21.-29. august 1965
GT-6	Schirra/Stafford	16 kredsløb	15.-16. december 1965
GT-7	Borman/Lowell	206 kredsløb	4.-18. december 1965
GT-8	Armstrong/Scott	6½ kredsløb	16. marts 1966
GT-9	Stafford/Cernan	45 kredsløb	3.-6. juni 1966
GT-10	Young/Collins*	43 kredsløb	18.-21. juli 1966
GT-11	Conrad/Gordon	44 kredsløb	12.-15. september 1966
GT-12	Lovell/Aldrin	59 kredsløb	11.-15. november 1966
Apollo 7	Schirra/Cunningham*		
	Eisele	164 kredsløb	11.-22. oktober 1968
Apollo 8	Borman/Lowell/Anders	?	December 1968
Apollo 9	Foreløbig forventet	?	April 1969

MR - Mercury Redstone

MA - Mercury Atlas

GT - Gemini Titan

* ikke gl. spejdere

WORLD JAMBOREE JAPAN 1971

Boy Scouts of Japan har netop tilsendt os en fornem brochure angående denne verdensbegivenhed, der finder sted i dagene 2.-10. august 1971.

Det fremgår af billederne, at lejrpladsen ligger helt eventyrligt med snedækket top af den berømte kegleformede vulkan Fuji som baggrund.

Man venter ca. 20.000 deltagere i denne store internationale lejr fra alle verdens spejdernationer. Der er adgang for spejdere, der i lejrperioden er mellem 14 og 18 år og som er 1. kl. spejdere.

Jamboreens motto er »FOR UNDERSTANDING«, hvilket jo ikke er det ringeste, når spejdere kommer sammen.

Jamboreepladsens beliggenhed er ca. 150 km vest for Tokyo og 350 km øst for Osaka - så ved i præcis, hvad jeg mener. Fra lejren vil det tage 50 minutter med bus at køre til bjerget Fuji, hvorfra der er 1 time med tog (og det kører hurtigt) til Tokyo. Omkring 7 km fra lejren ligger den meget smukke sø Lake Tanuki, hvor der vil være rig lejlighed til at fiske og dyrke sejlsport.

Med andre ord - det skal nok blive »alle tiders oplevelse« for de, der kommer med dertil. Men det bliver ikke billigt, stol på det. Mon ikke det var en idé, at begynde en Jamboree-opsparring?

Så snart yderligere indløber, skal det blive meddelt.

Leif Paltorp.

HELT I SKOVEN

JENS ØSTERGAARD
SKRIVER

(En del af jer vil muligvis ikke kende til de problemer, der her beskrives, men I er velkomne til at læse alligevel – det kan blive aktuelt en dag, også for jer!)

Lørdag eftermiddag, en nord-sjællandsk skov. Man er ude med poster til et orienteringsløb. Alt er forberedt: Løbet er anmeldt, ingen bemærkninger fra skovrideren, posterne skal mærkes af med gode, solide stofskærme, der ikke blæser væk eller regner i stykker, hele løbet er gennemgået i terrænet for en måned siden, der er indkøbt kort – alt er i skønneste orden.

Næste post: Grøfte-T. Man lunter ind langs en bred, vandfyldt grøft gennem en granskov. Den faststampede smalle sti tyder på, at denne grøft er en søgt genvej for orienteringsløbere – der er spor af knopsko. Fremme ved grøfte-T'et gør man klar til at binde posten fast og giver sig samtidig tid til at kigge omkring. Og hvilket syn:

Det første, der møder øjet, er et stykke papir sat fast med fire tegnestifter i barken på et birketræ. Trods flere ugers regnvej (der er dato på) kan der læses: »Løb til skovbrynet 400 m øst for osv.« På en gren til venstre hænger en konvolut med en københavnsk trops stempel. Der er ingen dato på, men den ser ny ud, skønt lørdagens to kraftige regnskyl allerede har fået den til at gå op i limningen, og de lette vindpust er godt i færd med at sprede et antal kontrolsedler hen over den våde skovbund, hvor de med »lynsskriver« (desværre vandopløselig type) påmalede store K'er hurtigt løber ud over hele papiret. Ved foden af træet ligger foruden forskellige afrevne mærkesedler et plastic-etu, som bestemt har ligget der meget længe, at dømme efter snavset og grannålene udenpå. Inden i etuiet ligger fi-

re eksemplarer af en kortskitse, der synes at stamme fra en skattejagt. Endelig kan man ned ad den lille sidegrøft tydeligt hør fra følge en »løjpe« markeret med røde crepepapirstimler på buskene. Også disse stimler bærer tydeligt spor efter regnen. Man rydder lidt op, lapper den ødelagte konvolut med sin medbragte tape, kommer de mest læselige af kontrolsedlerne i igen, tager det »forhistoriske materiale med til den nærmeste papirkurv og glemmer snart det hele igen, for det er jo dagligdags ting i dette område

Denne og lignende episoder var virkelig glemt, indtil forleden dag et brev fra korpskontoret dumpede ind i entreen, indeholdende en skrivelse fra en sjællandsk skovrider gjorde opmærksom på netop forhold af denne slags. Så dukkede erindringerne op.

Prøv på at tænke tilbage. Hvor når havde I sidst i jeres trop eller patrulje en øvelse af en eller anden slags, hvor der var »hængt noget ud« i skoven? Blev der gjort noget for at få det ind igen – eller var det »bare papirlapper«? Har I nogensinde gjort noget for at rydde op efter andre og fjerne deres forældede materialer fra poster?

Der er mindst tre sider af sagen:

1. Få altid tilladelse til løb og lignende, også hvis det kun er for patruljen. I det nordsjællandske område har troplederne en for-tegnelse over, hvor øvelser og lignende må afholdes uden videre. Spørg ham!
2. Fremstil materialer så solidt, at de kan holde til vejrliget, selv om de tidligst må anbringes dagen før øvelsen. Brug f.eks. vinterens patruljemøder til at sy rød-hvide stofskærme til o-løb. Det er betydelig sjovere at komme til en post, der kan ses, end at man skal til at lede efter små sedler i skovbunden. Endelig er »rigtige« materialer en tilskyn-delse til
3. AT SAMLE ALTING IND IGEN! Og benyt så lejligheden til også at fjerne andres efterladenskaber. Dato og navn er vel en selvfølge, hvad?

Nu ikke mere for denne gang – kun en undskyldning for, at min første optræden i »Magasinet« skal være en »løftet pegefinger«. Jeg skal nok forbedre mig!

Jens

VINTERSKOV

SPEJDERNES MAGASIN

Udgivet af Det Danske Spejderkorps

Ansvarshavende redaktør

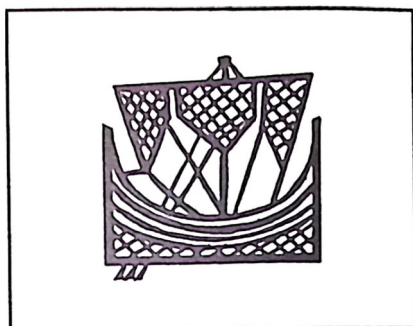
Axel Skylv
Udsigten 18, 2820 Gentofte
Tlf. 01 33 (GE) 2719

Ekspedition af korpsets blade

Korpskontoret
Frydendalsvej 32, 1809 København V
Tlf. (01) 31 36 66

	Side
Ny Hedeby klip	22
Internationalt	22
Helt i skoven	
Jens Østergaard skriver	23
Hvad var Hedeby egentlig?	24
Pjecen om Højborg (Skovmænd)	25
Primi	26
Hvad laver han mon?	27
Arkæolog –	
nyt patruljeduelighedstegn	28
Aktuelle meninger	30
Spejderhjælpen	30
Opfinderklubben	31
Spejdertidende	32
Æressiden (for sidste gang)	33
Internationalt	34
Patruljeblade	34
Spejderkrydsens vinder	34
Bjørns rejser	35
Jungle nyt	38
Kortsignaturer	40

Trykt i Clemenstrykkeriet, Århus

Hvad var Hedeby egentlig?

Vi har fået en fagmand til at give sin vurdering af vikingetiden og Hedeby.

Vikingetiden varede fra o. år 800 til o. år 1100. Det er ikke megen sikker viden, man har om den tid. I 793 overfaldes det irske kloster på øen Lindisfarne, og de følgende 300 år fortæller munkene i deres årbøger med rædsel om, hvordan de vilde folk fra »nord«, »normannerne«, plyndrer, hærger og myrder løs i Vesteuropa. »Gud fri os for de vilde normanner«! skriver en af dem. Togterne tog til med tiden, blev velorganiserede og resulterede i bosættelse, som i Normandiet, eller erobringer, som da Knud den Store erobrede England. Disse folk må have haft en vældig eventyr- og erobrerlyst. Mod syd til Pisa, som de erobrede i den tro, det var Rom. Mod nord bosatte de sig på Færøerne, Island og Grønland. Nordamerika nåede de, men de bosatte sig ikke der. Mod øst trængte de nedad de russiske floder for at handle med araberne eller gå i den østromerske kejsers tjeneste som »væringer fra Miklagård«.

Denne tid står for mange danskere som den store fortid, hvor vi for en gangs skyld kan være stolte af vore forfædre. Det er dog de langt senere nordiske sagaer, der har givet os dette stolte billede af

dirstige, mandige og ordholdne kæmper!

Læser vi imidlertid hvad angelsaxerne, frankerne og ikke mindst araberne skriver, ser vi et billede af en række feje røvere og troløse kræmmere, som handlede, når de var i mindretal, og plyndrede, når de var i flertal. De var tilmed ækle og snavsede at se på! Men hvem var de? Og hvorfor drog de ud? Det ved vi ikke med sikkerhed. Vore kilder er sparsomme, indbyrdes modsigende og ofte meget sene.

Der er imidlertid noget, der tyder på, at disse »vikinger« også i deres hjemland blev betragtet med stor rædsel og anset for unge mennesker, »der burde give sig af med noget mere fornuftigt«. Langt fra alle vore forfædre var vikinger! Hovedparten var flittige bønder. Flere var samtidig købmænd, der drog ned ad den jyske øxevej eller stævnedes til havs for at handle.

Omkring år 700 var friserne fra den nuværende hollandsk-belgiske kyst begyndt at handle i Norden. De opdagede vel snart, hvor farligt det er at sejle langs den jyske vestkyst, og hvor lunefuld Skagerrak er. Det må være grunden til, at de i stedet sejlede op ad floderne Ejderen og Trene til Hollingsted. Herfra var der nemlig kun ca. 15 km landtransport til Slien på den anden side. Fra Slien kan man sej-

le direkte til Østersøen. Da landet her er fladt, har det bedre kunnet betale sig at slæbe skibene over eller omlade varerne, frem for at vove den farefulde færd nord om Skagen.

Slien er en fjord. På dens nordside ligger det nuværende Slesvig. På sydsiden ligger et nor, som stedets indebyggere kalder »Haddeby Nor«. Navnet Haddeby minder meget om det Hedeby, som ofte omtales i kilderne til vikingetidens historie. Man var tidligt inde på denne tanke, men først i 20'erne og 30'erne begyndte tyske arkæologer et systematisk udgravningsarbejde. Der graves stadig derude, og nye fund dukker fortsat op. Deres datering, betydning og ikke mindst sammenligning med skriftlige kilder er genstand for stadig debat blandt historikere og arkæologer.

Det er derfor med al mulig forbehold, når der her søges givet et rids af Hedeby's udvikling.

Det var naturligt for de frisiske købmænd at gøre holdt her før eller efter transporten af skibene over land. Der er således intet mærkværdigt i, at man har fundet 2 små bosættelser, som synes at være netop fra 700-tallet.

Men dermed er Hedeby ikke skabt! Det skulle der politisk handling til. I årene kort efter 800 var

dannerkongen Godfred i strid med den frankiske konge Karl den Store. Godfred byggede en vold til forsvar mod syd, det første Dannevirke. Og Godfred plyndrede den nordtyske by Reric, hvis købmænd blev beordret til at slå sig ned i Hedeby. De nyeste udgravninger på stedet synes at bekræfte, at den egentlige by netop blev til ved en regulær grundlæggelse kort efter år 800.

— — —

Det blev hurtigt et vigtigt handelscentrum, ikke mindst efter at araberne begyndte at købe deres slaver af nordboerne. Mange af de omsatte varer, såsom slaver, vin og pelsværk, er der naturligvis ikke fundet spor af; men antallet af smykker, våben og lerkar fortæller os den dag i dag om en omfattende handel.

Byens eksistens er bevidnet af træbrolagte gader og af en mængde hustomter af træ. Man skal dog ikke forestille sig nogen storby. Om vinteren har der rimeligvis været

ret ret øde, bortset fra nogle enkelte faste indbyggere, medens der har været liv fra forår til efterår, hvor købmænd strømmede til fra nær og fjern for at tage deres huse i besiddelse eller slå deres telte op, og ikke mindst for at handle med hinanden. Det er ikke noget ukendt fænomen at have den slags handelspladser på denne tid. Hedeby har formentlig været en af de vigtigste p.g.a. dens fortræffelige beliggenhed nær det sted, hvor den jyske øxevej skærer handelsvejen fra Vesterhav til Østersø.

Dens betydning ses alene af, at de første nordiske mønter blev præget på dette sted i 820'erne, og at den også var det første mål for Ansgars samtidige missionsvirksomhed.

— — —

Men det livlige handelsmarked har fristet. Her kunne vikingerne plyndre, mens høvdinge og konger gerne bemægtigede sig stedet for at få del i dets handel, og —

ikke mindst — for at kunne afkræve købmændene told- og beskyttelsesafgifter.

Omkring år 900 synes nogle svenske høvdinge således at have bemægtiget sig stedet. Siden blev Hedeby genstand for voldsomme stridigheder mellem de nordtyske herskere og de danske konger, hvorimellem vi finder Gorm, Harald og Svend Tveskæg.

Det er formentlig i denne tid, at ikke alene Dannevirke (det senere) blev bygget, men også Hedeby selv fik den vold, som den dag i dag omgiver stedet, og som sine steder endnu er op imod 20 meter høj.

Men befæstning hjalp ikke. Ikke nok i al fald. I 1060 overfaldt og afbrændte den norske konge Harald byen. Brandtomterne kan stadig findes i jorden.

Og snart efter flyttede bosættelsen mod nord og lagdes der, hvor det nuværende Slesvig ligger. Hedeby forsvandt, indtil arkæologerne i vor tid har genfundet det.

Så kom pjecen om Højborg

Så kom pjecen om HØJBORG — har DU set den og besluttet dig til at deltage?

Hvis ikke du har set den, så spørg din skovmandsleder, for han har i hvert fald fået

den. Ellers kan du (eller I) rekvirere den fra Korpskontoret.

Og så er det i bededagene og i pinsen, at skovmænd mødes på HØJBORG. —

HØJBORG

STEDET HVOR SKOVMÆND MØDES

NY HEDEBY

DET DANSKE SPEJDERKORPS · KORPSLEJR 1969

PRIMI

VEL- BE- KOMME

Hvem kommer på PRIMI? I påskens PRIMI kursus deltager alle landets skovmænd/jungmænd eller rovere, der er fyldt 17 år ved kursus begyndelse. Samtlige TA'er der ikke havde lejlighed til at være med på sidste PRIMI kursus. Altså alle der føler lyst til sammen med jævnaldrende fra hele landet at opleve 5 spændende påskedage.

Hvad sker på PRIMI? Alt det, der med rette kan blandes i en rigtig »skovmands cocktail«, friluftsliv, når det er bedst – på hejk. Samvær med andre skovmænd, sammenhold i sjakket. Nye bekendtskaber med indhold, mulighed for træning til et kommende lederjob i korpset. Denne kursusform »serveres« i sjak og patruljer i 5 festlige kursusdage.

Hvor er der PRIMI? – 7 centralt placerede centre: ROSENHOLT i Nordjylland, TEMNÆS og RAVNSØ midt i Jylland. TYDAL syd for grænsen ved Flensborg, SKOVDAM midt på Fyn, STOREDAM nord for København og GILLASTIG i Skåne.

Som du vil se, er der rige muligheder for at opleve et PRIMI kursus i påsken 69. Meld dig nu – men senest den 24. februar. I din gruppe, er der folk, der har været på PRIMI, spørg dem, og lad dem begejstre dig, og få PLAN 69 med tilmeldingsblanketten hos din TL.

OPLEV PRIMI – dit kursus.

VELBEKOMME

siger vi til denne spejder fra Glostrup ... og til alle de mange, der i denne vinter hygger sig med den primitive mad foran bivuakken.

(fot. Ole Jørgensen).

HVAD LAVER HAN MON?

Byggelederen

Ny-Hedeby's byggeleder hedder Poul Jacobsen. Han er divisionsassistent for skovmænd i Hærulfdivisionen, og i det civile liv er han driftsingeniør og har således kendskab til at organisere et byggearbejde. Derfor er han også den af Hedeby-teamet, som har fået byggelederarbejdet.

Som I ved, omfatter Ny-Hedeby en bykerne opbygget af rekonstruerede Hedeby-huse. I bykernen anlægges endvidere træbelagte gader, en kanal med bolværk og en bro over kanalen. Uden om bykernen bygges 200 landnamshuse.

Byggelederen må ud fra diskus-

sioner i teamet, udgravningsplaner og beskrivelser lave de til byggeriet nødvendige skitser og tegninger, så man på baggrund af disse kan lave materiale- og værktøjslister.

For hver lejr dag sammensætter han arbejds holdene ud fra styrkelisten og sørger så vidt muligt for at placere den enkelte ved et arbejde, vedkommende har lyst og evner til. Det er mange gange et stort puslespil, især når der måske er 200-300 deltagere i en lejr.

Arbejdet på byggepladsen ledes af lagmænd, det er rovere og skovmænd, der er uddannet til arbejdsledere. Med disse lagmænd holdes hver dag tre byggemøder, hvor alle

byggeriets problemer behandles.

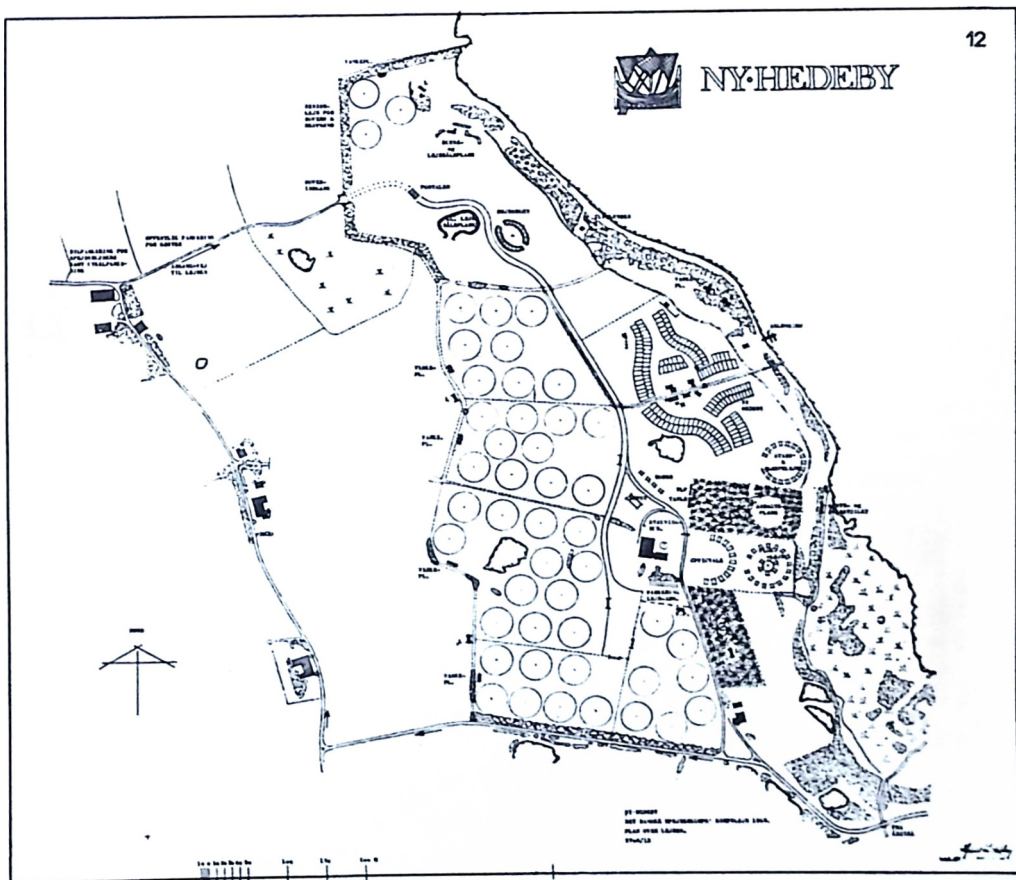
Under sommerens forlejr sidste år, der gennemførtes med ca. 1.000 deltagere, anvendtes ca. 3.000 arbejdstimer på byggeriet.

Resultatet blev 10 huse, hvoraf de tre er bulhuse og resten fletvægshuse. Broen blev færdigbygget, og man fik godt begyndt på kanalen.

I efterårsferien blev flere af husene tækket med rughalm, og færdiggørelsen skulle gerne ske i pinselejr.

Byggeriet afsluttes i sommerens forlejr, hvor det bl.a. er de 200 landnamshuse, der står på programmet.

Sådan
kommer
Ny
Hedeby
lejren
til at
se ud

ARKÆOLOG

INTRODUCERET VED FINN HOLM JØRGENSEN

Gennem århundreder har vort landskab været præget af vore forfædres gravminder, der oftest har ligget højt i landskabet – synligt milevidt omkring. – Hvor mange gravhøje, der har været tale om, vides ikke, men det drejer sig om titusindevis.

Indtil nyere tid har de modstået agerdyrkernes ønske om stadig at inddrage nye landbrugsarealer, da den tids bondes primitive redskaber ikke formåede mere end at ride de vældige jordmasser.

Siden begyndelsen af forrige århundrede er det imidlertid gået raskt tilbage med vore fortidsminder. Opfindelsen af svingploven og,

senere mere effektive plovtyper parret med en ubændig jagt på oldsager har reduceret antallet af velbevarede gravhøje i vort land til en brøkdel af det oprindelige antal. – Kun i vore skove og på de landbrugsmæssigt mest uegnede landskaber – som f.eks. Mols Bjerger – kan man få et indtryk af, hvordan landskabet for århundreder siden var præget af vore forfædres gravhøje.

De trods alt over 25.000 fortidsminder – heraf de færreste velbevarede – som endnu er tilbage, er nu alle fredede og under tilsyn af Nationalmuseets fredningsafdeling, der dog på grund af mandskabs-

mangel er ude af stand til at gennemføre jævnlige tilsyn og stadig vedligeholdelse af de enkelte mindesmærker.

Her kan din patrulje yde en virkelig samfundsmæssig indsats ved at føre tilsyn med fortidsminderne på egnen og – i samråd med Nationalmuseets fredningsafdeling – at »adoptere« et eller flere velbevarede fortidsminder med henblik på fjernelse af uønsket bevoksning, evt. indhegning og fremtidig vedligeholdelse. Fra Nationalmuseets side er man endog særdeles interesseret i et sådant samarbejde, som med held allerede er ført ud i livet i Sorø, hvor Karl af Riises trop

har ryddet tjørnekrat og affald omkring en meget smuk langdyssse.

Punkt 1: Ved valg af område kan I have stor nytte af de arkæologiske kort »Danske Fortidsminder«, der er udgivet af Geodætisk Institut og Nationalmuseet i 1:100.000, hvor alle oltidsminder er indtegnet med rødt. – Ofte vil det mest egnede sted ikke være lige der, hvor I bor, men for eksempel i en nærliggende offentlig tilgængelig skov. Blot stedet er let at komme til, spiller det jo en mindre rolle.

Som fremhævet under de øvrige patruljeduelighedstegn er det vigtigt, at alle patruljemedlemmer efter evne – hver på sin måde – bidrager til samlerapporten, som gerne kan være i A 4 format.

Husk, at der skal tilladelse til færden over arealer til mindesmærker, der ikke ligger ud til offentlig sti eller vej.

Nationalmuseets fredningsafdeling er særdeles interesseret i rapporter om mindesmærkernes tilstand, hvis denne giver anledning til bekymring, da der – som nævnt

– kan gå lang tid imellem, at de bliver besøgt af museets folk.

Punkt 2: Når I har valgt et mindesmærke, der forekommer jer egnet som genstand for en tjenesteopgave, bør I først tale med jeres tropleder, inden I retter henvendelse til Nationalmuseet for at undgå at ulejlige museet unødigt.

Tjenesten kan for eksempel bestå i fjernelse af affald, rydning af skæmmende bevoksning og indhegning af det fredede område, alt efter fredningsafdelingens nærmere bestemmelser.

Når I er færdige med jeres tjeneste, skal mindesmærket synes af museets folk, således at I får disses godkendelse med i samlerapporten som et synligt minde om indsatsen. – Også bagefter vil I kunne hjælpe med at føre tilsyn og passe højen, der på denne måde stadig vil være en pryd for landskabet.

Punkt 3: Når jeres interesse først er vakt for Danmarks oldtid, vil I føle behov for at se fundene fra de forskellige perioder. For patruljer fra København og omegn vil det være naturligt at besøge Nationalmuseets store samlinger fra sten-, bronze- og jernalder, mens patruljer fra andre steder i landet kan have et lige så stort udbytte af besøg på det stedlige museum, der ofte vil være mere overskueligt.

Ved gentagne besøg bliver I hurtigt i stand til at gøre et museumsbesøg til en virkelig oplevelse for jeres kammerater, fordi I kan fortælle hvilken historie, der ligger bag de enkelte museumsgenstande.

Punkt 4: Museumsbesøgene kan gøres mere udbytterige ved læsning af litteratur om emnet, både som forberedelse og som »eftergæring«. Som eksempel på let tilgængelig litteratur kan nævnes oversigten over vort lands historie, som udkom i Danmarks Turistforenings årbøger 1959 til 1961 med titlerne: »Stenalderen«, »Bronzealderen« og »Jernalderen«. Endvidere kan nævnes Politikens håndbøger: »Med arkæologen Danmark rundt«, »Jeg er samler« og »Jeg ser på oldsager«. Af populærvideenskabe-

lige tidsskrifter kan nævnes tidsskriftet »Skalk«, der udkommer med 6 numre årligt og løbende bringer arkæologisk stof.

Punkt 5: Ligesom ved 1. hjælp er det et hovedbrud ved hjælpetjenester indenfor arkæologien, at man først og fremmest ikke må gøre skaden værre. Det er derfor vigtigt at vide, hvad man må, og hvad man ikke må. – Ifølge naturfredningsloven er alle jordfaste fortidsminder fredet, hvad enten de er markeret med stenen med påskriften »F.M.« eller ej. – Nærmere oplysning om de gældende fredningsbestemmelser fås lettest ved at søge oplysning på biblioteket, hvor I alligevel skal hen for at finde den under punkt 4 nævnte litteratur.

Arkæolog

1. Patruljen skal indtegne samtlige egne fortidsminder på et af patruljen fremskaffet kort i stor målestok (mindste målestok 1:5000). For bypatruljers vedkommende vælges et passende område, f.eks. en offentlig tilgængelig skov, hvortil patruljens ture henlægges i den pågældende periode. Patruljen udarbejder en detaljeret samlerapport, hvortil hvert enkelt patruljemedlem bidrager, indeholdende beskrivelser, skitser og fotografier af fortidsminderne tilstand.

2. Efter samråd med Nationalmuseets fredningsafdeling eller det lokale museum, vælger patruljen et af de under pkt. 1 omhandlede fortidsminder som genstand for en tjenesteopgave efter museets nærmere direktiver. Under arbejdets gang føres nøje rapport, der indgår i samlerapporten. Efter opgavens udførelse synes fortidsminderet af museet, hvis bemærkninger indgår i rapporten.

3. I perioden aflægger patruljen mindst ét besøg på det stedlige egnsmuseum eller på Nationalmuseet, for at sætte sig ind i fundene fra den pågældende periode, der beskrives i samlerapporten. Patruljen skal arrangere flok- eller tropsbesøg på museet med forevisning af disse fund.

4. Patruljens medlemmer skal hver især have kendskab til de almindelige forhistoriske perioder (ældre og yngre stenalder, bronzealder og jernalder) og disse perioders begravelsesformer og karakteristiske redskabstyper.

5. Patruljens medlemmer skal hver især have kendskab til de gældende fredningsbestemmelser for fortidsminder og oldsager og navnlig være på det rene med, at ingen indgreb over for jordfaste fortidsminder må finde sted uden tilladelse fra Nationalmuseet eller egnsmuseumet.

aktuelle meninger

Redigeret
af

Jens Andersen

Spejderfester

Da vi gentagne gange har konstateret en dårlig orientering om spejderfester o.lign., foreslås det hermed at ofre en smule spaltepads i »Spejdermagasinet« til oplysning om tider og steder. Dette må også være i arrangørernes favor, da fremmødet til disse arrangementer ofte er meget sløjt (og dermed også økonomien).

Spejderhilsen
Baloo & Sona
6.Vesterbro trop

Vi vil meget gerne her i »Magasinet« orientere læserne om, hvor og hvornår der holdes spejderfester. Men det kræver, at arrangørerne af disse allerede 2 måneder før giver »Magasinet« besked om festen.

Afholdes der f.eks. en spejderfest i april måned, skal dette være meddelt »Magasinet« senest den 10. februar for at blive annonceret i april-nummeret.

Jens Andersen

Opfindersiden

Vi vil gerne stille redaktionen af »Spejdernes Magasin« et spørgsmål, som lyder således: Hvorfor er opfindersiden »afskediget«? Er det fordi, der mangler »opfindelser« eller papir?

Vi vil gerne have svar, da vi er interesseret i siden.

Sika & Mungo
1. BRH. flok

Nej, opfindersiden er ikke droppet, men der har manglet både opfindelser og spaltepads. Redaktionen håber på mere i 1969.

Jens Andersen

Klip fra LANSEN

I aviser, biografer, sporvogne og mange andre steder møder vi reklamerne. Store plakater og små rubrikker med et eller andet slogan: Olsens suppe, suppen for Dem - Vaskpulveret Snup snupper snavset - Også Naboen kan li' Ravns radio. I kender sikkert en masse. Hver dag bliver der banket varenavne ind i knolden på os - støt og roligt. Selv om vi prøver på at undgå annoncerne, bliver der alligevel hængende noget, og en dag siger man navnet. Vil man sælge sin vare, må den være kendt, og det sørger reklamen for.

Vi har i mange år prøvet at sælge en vare, der hedder spejderliv. En vare, der er sammensat af mange forskellige ting. Friluftsliv, kammeratskab, godt humør og mange underholdende aktiviteter. Noget for alle drenge, der vil være med, hvor der sker noget sjovt og spændende. Og hvem vil ikke det. Når et sådant tilbud findes og oven i købet til en særdeles rimelig pris, skulle man tro, at drengene stod i kø for at være med. Men nej. Og hvorfor ikke. Måske mangler vi en mere effektiv reklame. For drengene kender for lidt til spejderarbejdet. Vi skal ikke have det store reklamebrøl, men vi kan prøve mund til mund metoden. Jo mere der tales om en ting, jo mere kendt bliver den. Og det er dig, der skal være med. Når du fortæller om, hvad du har oplevet af usædvanligt, så er du med til at skabe interesse for at blive spejder - bare én ny spejder på denne måde viser, at en langsom tilgang måske kan blive til en hvid tornado, og husk så - der er altid plads til én, der bruger ... oh, nej, men alligevel, man ser det straks - noget må der gøres. -

Prøv det allerede i dag!

Reklame, det er netop, hvad vi mangler. Men det skal ikke være »billig« reklame, der lokker »de sløve fyre« til. Så vedbliver disse at være sløve, og sådanne har korpset ikke brug for.

Jeg tror først og fremmest, at vi skal gøre vores spejderblade offentlig tilgængelige. Hvad med om hver trop sørgede for, at »Spejdernes Magasin«, det lokale tropsblad og eventuelle patruljeblade kom til at ligge på det lokale bibliotek? Hvad med at sende de samme blade til de lokale avis-redaktioner? Dette ville måske medvirke til mere omtale i pressen, og det skader som regel ikke.

Hvis det her nævnte forslag blev realiseret, havde alle mulighed for at få oplysninger om spejderne, og alle ville få mulighed for at indse, at spejdere ikke blot er folk, der hjælper ældre damer over gaden!

Jens Andersen

SPEJDER HJÆLPEN

VED MOGENS RÆV

Spejderhjælpen

Foran mig ligger et arbejdskort, hvorpå en spejder har skrevet nogle bemærkninger vedrørende spejderhjælpen. Han mener, at den er forkert, fordi den »går til U-landene, og de vil blive alt for store konkurrenter til os senere hen«. Nu skal jeg slet ikke skrive noget om den citerede udtalelse, som vidner om en rystende egoisme og herrementalitet, men blot bruge den som et eksempel på, at der vel er alt for mange, der ikke rigtig ved, hvad spejderhjælpen går til. Det er jo store summer, det drejer sig om. Alene i år er der af de fire korps tilsammen indsamlet over 600.000 kr. Hver især ud over landet har ydet en lille skærv til dette mægtige beløb, og det viser, hvor meget vi formår, når blot vi løfter i flok.

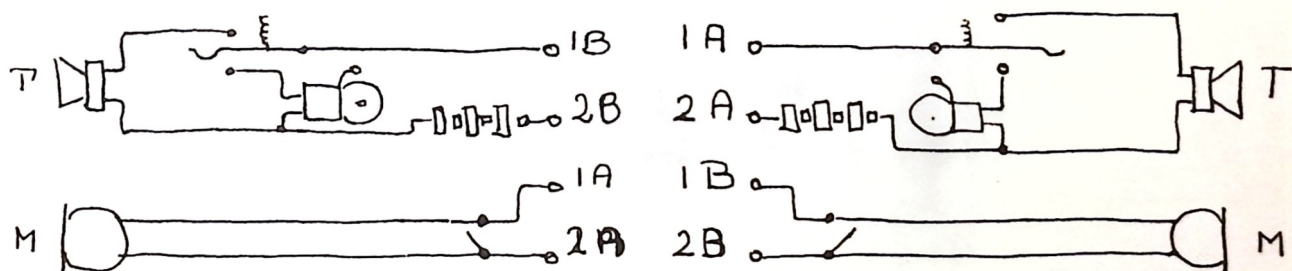
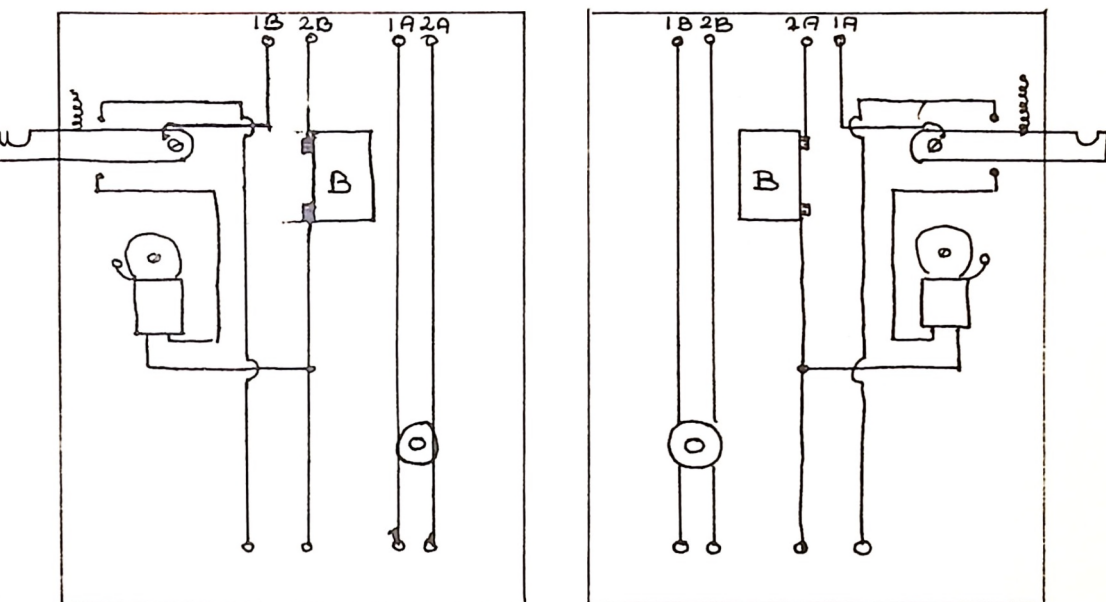
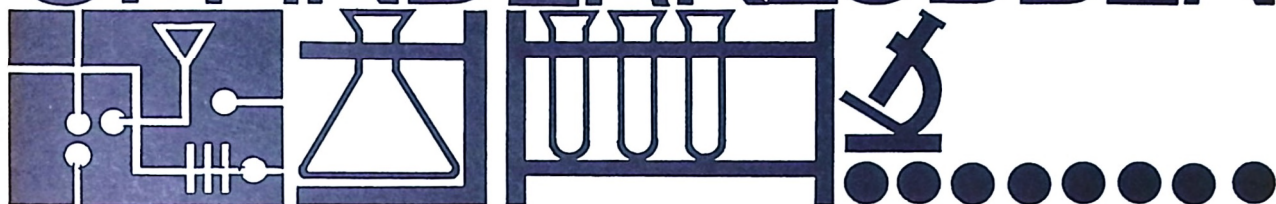
Mottoet for spejderhjælpen er: Raske børn hjælper syge børn, og dette motto holder man fast ved, og pengene, der kommer ind, bliver også fordelt med fuld hensyntagen til dette. Langt størsteparten af pengene er gået til Red Barnets spedalskhedsbekæmpelse i Indien, nærmere betegnet Pogiri. Der er i år udbetalt 300.000 kr. til dette, og igennem årene har spejderhjælpen støttet arbejdet med over 2.000.000 kr. For 20 kr. kan man standse et spedalskhedsudbrud hos et barn, så prøv at regne efter, hvor mange børn spejderhjælpen mange penge indtil nu har skaffet en menneskeværdig tilværelse. Men derudover har spejderhjælpen også andre steder rundt i verden hjulpet syge og nødstedte børn.

To ting må også nævnes, som er vigtigt, når man bedømmer spejderhjælpen. De penge, der kommer ind, går direkte til et eller andet bestemt, og den pågældende institution får personligt pengene ud-

**DEBAT
DEBAT
DEBAT
hvad mener du?
Skriv til Magasinet
(se adressen side 23)**

OPFINDERKLUBBEN

betalt. Der er altså ikke »fordyren-
de« mellemlid. Den anden ting er,
at det, der hedder administrations-
udgifter, og som belaster mange
indsamlinger med ganske store be-
løb, hos spejderhjælpen er lig nul.
Alt arbejde med hjælpen er frivil-
ligt.

Der er endnu megen nød i ver-
den, og der er stadig børn, der li-
der på den ene eller anden måde,
så spejderhjælpen er ikke blevet
overflødig. Lad os håbe, at den
engang bliver det, men indtil da:
Hæng i - i september. M.

HUSTELEFONANLÆG

Det er blevet den store mode med
krystalradio o.l. Her er en opfin-
delse for de mere jordbundne. For
at spare kabel sker opkaldet via
ledning til modtagerens telefon.
Selve »røret« hænges op på en
krog, som samtidig virker som om-
stiller. Når røret hænger på, er kro-
gen (som virker som kontaktarm)
presset mod kontaktpunktet, der er
forbundet med ringeapparatet. Løf-
tes røre af, trækker en fjeder kro-
gen mod det andet kontaktpunkt
og selve telefonen.

Til hver station skal bruges:

Mikrotelefon (røret). Negerknogle el.l. (kan
kebes hos københavnske postordrefirmaer
- se hobbybladene).

Ringapparat.

Trykafbryder (ringetryk).

Kontaktarm (klippet ud i blik) med fjeder
(fra en kasseret kuglepen).

Batteri.

8 bananstick med tilhørende muffer.

Ledning, et bræt og et par søm.

Gert Simonsen
Ålborg

SPEJDERTIDENDE

REDIGERET AF HENRY CHRISTENSEN

Af en spejders dagbog -

BENNY fra Glenter har i efterårsferien deltaget som den ene af to fra vor divi i en lejr arrangeret af korpset. Man beskæftigede sig med KULSØ-arbejder, og LYREN har fået lov til at blade lidt i Bennys dagbog:

Mandag den 14.: Vi blev vækket kl. 6. Som vagthavende patrulje skulle vi lave havregrød til de andre, som skulle vækkes kl. 7. Kl. 8 var der morgenparade. Efter paraden kunne vi hente værktøj hos værktøjsmanden. Lederen af lejren, DARZEE, gav os instrukser om

det, vi skulle lave. Vi skulle bygge to huse. Patruljerne blev slået sammen to og to og fik anvist 2 forskellige steder langt fra hinanden. Hytterne skulle bygges ind i en skråning, som blev udhulet. Den ene af de to patruljer skulle grave, og den anden skulle plukke siv og væve to store måtter til isolering af taget. Da gravearbejdet var færdigt, var det meste af dagen gået. Vi gik til ro ca. kl. 11.

Tirsdag den 15.: -- vi gik i gang med at afbarke stammer og tilhugge dem. -- Alt

blev sat sammen med kiler. ---

Onsdag den 16.: -- og så blev der holdt rejsegilde på vor hytte.

Torsdag den 17.: -- -- Taget var ved at være færdigt, og vi havde det besværligste tilbage: væggene.

Lørdag den 19.: -- -- blev vi alle samlet og bragt ned til slusehuset, hvor der ventede os en overraskelse. Et helstegt lam på ca. 45 kg. Dvs. over 1 kg pr. mand + 1 øl til maden. ---

BENNY
(Lyren)

PATRULJE BØVSEN

Peter og hans far stod nede ved havnen og betragtede en mudermaskine, som lå og sled i det.

Hvorfor gør den det?

For at gøre havnen dybere, så de store skibe kan sejle herind.

- Jamen far, var det ikke nemmere at hælde noget mere vand i? ?

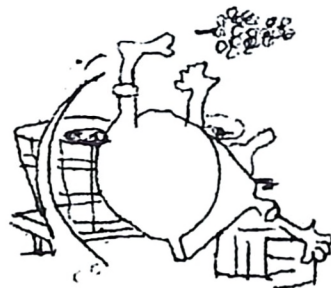
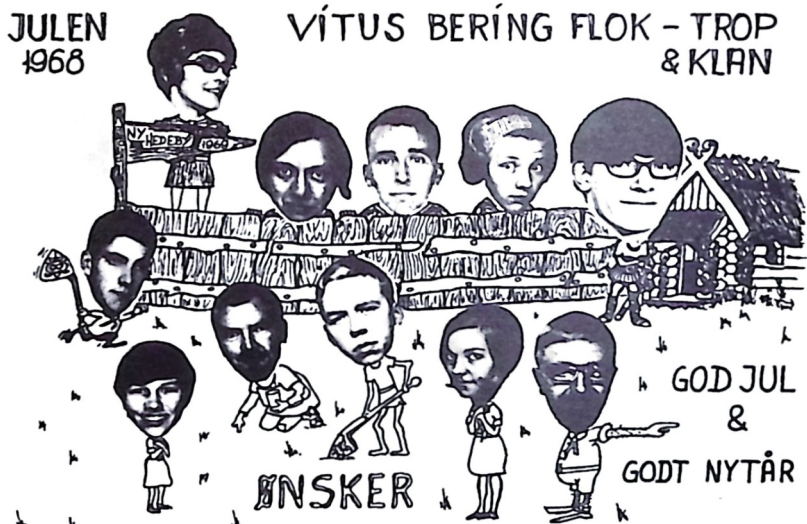
(Vandposten).

Denne patruljehytte er bygget af Odder, Virum trop

JULEN
1968

VÍTUS BERÍNG FLOK - TROP
& KLAN

Myggestikket

æres siden

SPEJDERE

Mac. Donell
SP Benny Ingvarsson

VÆBNERE

1. Als trop
SM Thorsten Nielsen
PL Ernst Nielsen
SM Poul Pedersen
SP Peter Nielsen

VANDRINGER

75 km
1. Als trop
PL Ernst Nielsen
PA Jes V. Olesen
PL Laurits Børge Pedersen

60 km
1. Als trop
PA Bjarne Pedersen
SP Flemming Boel
SP Peter Nielsen
SP Max V. Olesen
SP Kaj Pedersen

NEKROLOG

Den har fulgt os i mange år.

Til tider var den mager – til andre
tider fyldig og indholdsrig.

Mange var glade for den.

Andre var komplet ligeglade.

Den var aldrig særlig aktuel.

Tvært imod var den altid mindst 2-3
måneder bagud.

..... og nu er den slet ikke mere:

Æressiden er gået ind.

(Den gamle redacteur)

FREDAG D. 31. JANUAR KL. 9 STARTER DEPOTET

UDSALG

Så længe lageret rækker, kan du i alle 4 forretninger – foruden
mange andre fantastiske tilbud – finde:

Lama-Dynella sovepose, fejlfri	før 169,00	nu 119,00
Lama-Dynella posetæpper, fejlfri	før 189,00	nu 133,00
Janyl posetæppe, fejlfri	før 74,50	nu 59,50

Codan gummisnørestøvler før 59,50 nu fra 9,00 – 42,00

Anorakker med lang lynlås (FL), str. 38, 40, 42 ÷ 25 %

Fløjlsknickers, blå og khaki, str. 76 – 109. – Altså også de
helt store størrelser til far eller storebror før 75,00 nu 59,50

Nylon-letvægtsponsjo, uden garanti – men billige .. nu 18,00

Nylon-letvægtsponsjo med ubetydelige fejl før 95,00 nu 65,00

Fiskestang i sæt med hjul og blink, stærkt nedsat	19,50	29,50	39,50
---	-------	-------	-------

Blink og spinnere fra 0,95

Blink og spinnere i æske fra 4,50

Glasfiberrørstænger, prima fabrikat, 7" og 9" ÷ 30 %

Fastspolehjul, prima fabrikat, flere størrelser ÷ 30 %

Amerikansk patruljesav, rødt håndtag, forchromet bue
skærer fantastisk godt! – Parti, før 24,50 nu 16,50

Foldespader, tyske før 21,00 nu 17,00

Foldespader med hakke før 24,50 nu 18,00

Slireknive med smal klinge før 24,50 nu 18,00

Skuldertasker, kun fordi vi har for mange før 31,50 nu 19,85

Junglebilleder, farvetryk sæt à 5 stk. nu 2,00

I Odense-filialen desuden spejderhatte med småfejl kr. 24,50

I Århus-filialen desuden spejderanorakker og blå anorakker
÷ 25 %

I København har vi letvægts-fjeldtelte, nedsat fra 385,- til 248,00
og campingudstyr til usandsynlig nedsatte priser

– og i Aalborg-filialen ulve- og spejderstrømper ÷ 25 %

– desuden mange fine tilbud i let falmende udstillingsvarer og
varer med småfejl! – Kom først og find det bedste!

Det Danske Spejderkorps Depot

Nørre Farimagsgade 39 . København K . Telf. PA 4526

Odense:
Klostervej 19
Telf. (09) 11 24 18

Århus C:
Frederiksgade 69
Telf. (06) 13 36 13

Aalborg:
Borgergade 5
Telf. (08) 13 87 33

Depotet er korpsets egen forretning og giver bonus til korpsets afdelinger

INTER NATIO NALT

PATRULJE BLADE

SPEJDER KRYDS

I DECEMBER
NUMMERET

Svenske patruljer ønsker at korrespondere med danske patruljer ...

Over hele Sverige sidder spejderpatruljer i disse dage og venter på navn og adresse på en dansk patrulje. De synes, det kunne være morsomt og udviklende at have nogle gode venner i et andet land at skrive sammen med, at udveksle ideer med og i det hele taget fortælle hinanden om alt det, der sker i deres egn.

Vil du og din patrulje være med i dette, så send snarest PL's navn og adresse og oplysninger om patruljen (antal medlemmer, navn, trop og korps) til Fællesrådet for Danmarks Drengespejdere, Postbox 44, 1002 København K., så skal vi formidle kontakten omgående. God fornøjelse!

De amerikanske spejdere i Tyskland indbyder en dansk trop til påskelejr!

Fra Transatlantic Council, der er de amerikanske spejdere i Tysklands hovedkvarter, har vi modtaget en invitation til at sende en dansk repræsentationstrop til en lejr, der vil finde sted i dagene 9.-13. april. Den hedder 2nd Annual Hohenstaufen Scout Trail Camporee og finder sted i noget, der hedder Cooke Barracks, Goejoping i Tyskland. Desværre foreligger ikke nærmere oplysninger, da dette skrives, men interesse-rede bedes snarest henvende sig til Fællesrådet for Danmarks Drengespejdere, Postbox 44, 1002 København K., så skal vi nok finde ud af noget mere.

Leif Paltorp

Nyt spejderland: SWAZILAND

Igen er en af de tidligere engelske besiddelser i Afrika blevet en selvstændig nation. I september i år oprettedes Kongedømmet Swaziland, der har omkring 400.000 indbyggere.

Lige siden 1928 har der været en aktiv spejderbevægelse i dette område, først som en del af det engelske og altså nu selvstændig, men dog kun på 600 medlemmer. Der er oprettet en effektiv ledelse og et energisk træningsteam. Kong Sobhuza II er protektor for korpsen, så det skal nok klare sig.

Vi byder vore afrikanske venner hjertelig velkommen i kredsen.

Leif Paltorp

PATRULJEBLADE februar 1969

Siden sidst er SAP's medlemstal blevet forøget med 2, så vi nu er oppe på 19 medlemmer. Men der må da være flere end 19 patruljer i hele kongeriget Danmark, der udgiver et patruljeblad. Udgiver DIN patrulje ét, så sørg for, at det bliver medlem af Sammenslutningen af Patruljeblade, det betaler sig!!

Klip fra bladene:

I SPORHUNDEN (nyt blad) bringes en masse spændende og belærende artikler. Bl.a. er der en artikel om, hvordan man behandler øksen.

BLODHUNDEPOSTEN har skiftet navn til BLOODHOUND, og det offentliggør alle tiders lejrballssang. Her er den:

(Mel.: Yesterday)

Lejrbål.

Røgen stiger op fra fjerne mål.

Langt borte fra byens larm og skrald

vi samles om vort lejrbål.

Månens lys.

Kæmper sløret kamp med tågens gys

og hvisker os et sagte: »TYS«

ved lejrbål i månens lys.

Ingen vover at bryde bålet's trylteri,

alle ånder med i naturens harmoni.

Lejrbål.

Røgen stiger op fra fjerne mål.

Langt borte fra byens larm og skrald

vi samles om vort lejrbål.

Stjernesvær.

Tanker går mod dem, som man har kær.

Det fjerne synes ganske nær

ved lejrbål i stjernesvær.

Snart vil flammens skær dæmpes ned til
gylden glød.

Mærk da varmen her og forstå, hvad den
betød:

Lejrbål - lejrbål.

I HERMELINER er observeret følgende:

Det lykkedes i går dr. Lieberkind (kært barn har flere ben i næsen end på nakken) at krydse en kludedukke med et græskar. Eksperimentet var forøvrigt en fiasko, idet resultatet foruden en ubrugelig græsdukke kun blev nogle karklude.

PATRULJEBLADE kan enten sendes til »Magasinet« eller direkte til:

Jens Andersen, Gjerdesager 9, 3540 Lyngø.

Her bringer vi den rigtige løsning

S	P	E	J	D	E	R	H	A	T
L	A	M	P	E	R	Ø	G	A	
A	F				H	G	F	G	
P			S	K	O	V		E	
P	E	S	T	I	L	E	N	S	
E	T		R	E	D	N	I	N	G
L	A		I	L	E	D	E	E	
S	P	I	S		E	L	R		
E	E	S			R	S	Å		
		E	E				U	D	
L	E	J	R	B	Å	L	D	E	
E	J	E					E	R	
J	E	R	E	M	I	A	S		
E		N	D		E	N	E		
S	P	A	G	H	E	T	T	I	

Vinder blev

Jan Strømvig
Munkholmvej 46
4300 Holbæk

som har fået tilsendt et gavekort til depotet på kr. 50,00.

Nu er
der
6 måneder
til
Korpslejren

BJØRNS REJSE

AF ANY THYREGOD . ILL. AF SVEN OTTO

Bjørn rejser med sin far Torbjørn, sin mor og sin søster Gurid til Grønland for at slå sig ned hos Erik den Røde. De lander på Grønlands sydspids og træffer Torkel, på hvis gård de bliver vinteren over.

Næste forår fortsættes rejsen langs Grønlands vestkyst til Eriksfjord. Her bygger Torbjørn en gård i nærheden af Erik den Rødes gård »Brattahlid«.

En dag hører de om et nyt land langt mod vest. Eriks søn Leif sejler ud for at finde det.

Leif og hans mænd vender tilbage den følgende sommer og beretter om deres færd til landet, der senere kom til at hedde Amerika.

Tyrker

Leif fortalte nu videre om, hvad der var sket med en af hans mænd, der hed Tyrker.

Tyrker var en lidt ældre mand, som Leif havde kendt siden sin barndom – Tyrker havde været næsten som en plejefar for Leif. Han var født i et sydligt land – man vidste ikke rigtigt hvor. Han var en lille mand, men han var dygtig til al slags håndværk og god at have med netop på rejser.

Tyrker sad og smilede, mens Leif fortalte.

En aften kom mændene hjem og fortalte, at Tyrker var blevet borte fra holdet, og at de ikke havde kunnet finde ham.

Leif blev meget ked af det. Han ville straks ud at lede og gik af sted med nogle af mændene. De kom dog kun et lille stykke, så mødte de Tyrker.

Tyrker var i godt humør.

»Hvorfor er du så sent på det?« spurgte Leif, »og hvorfor gik du væk fra de andre?«.

»Jeg gik nu ikke ret meget længere«, sagde Tyrker, »og jeg fandt noget vældigt godt. Jeg fandt nemlig planter med vindruer på!«.

»Kan det være rigtigt?« udbrød Leif.

»Ja, det er sikkert nok«, sagde Tyrker, »for jeg kender vin fra det land, jeg boede i, da jeg var barn«.

De gik hjem, men næste morgen gik Leif og Tyrker hen til det sted, som Tyrker viste ham.

Der var mange vinplanter med en bunke druer på. De spiste løs og plukkede med hjem til lejren. Ah, hvor det smagte! De næste dage plukkede de endnu flere, tørrede dem og fyldte skibets slæbebåd. De havde også skåret vinplanter af, for de grene var gode til at binde med.

Tyrker viste dem også, hvordan man kunne lave vin af druerne. Druerne blev mast og lagt i tønder, hvor de stod et stykke tid og gærede.

Endelig kom vinteren, men den var mere mild, end de havde ventet. Det blev ikke frost, og græsset visnede næsten ikke. Leif mente nok, at kvæget ville kunne gå ude hele vinteren der.

Og så var der for resten en ting til, der var mærkeligt: det var ikke som på Grønland om vinteren, hvor dagen var ganske kort og natten lang. Her havde dag og nat været næsten lige lange hele vinteren igennem.

Foråret kom, og lidt hen på sommeren pakkede de sammen og sejlede hjem.

Leif havde tænkt sig, at de burde kalde det sidste land for Vinland efter de dejlige vindruer, de fandt.

Nogle af mændene kom nu ind med fad med dejlige tørrede vindruer. Mens de spiste, spurgte Erik, hvordan de havde fundet de skibbrudne. Leif pegede på en af sine mænd, der nu fortalte videre.

De skibbrudne

Skibet var på vej hjem, og vinden var god. De kunne allerede se Grønlands bjerge og bræer.

Men Leif styrede skibet lidt ud af den rigtige kurs.

Manden, der fortalte, havde spurgt Leif: »Hvorfor styrer du den vej?«.

»Lad du bare mig om det«, svarede Leif, »men der er nu et eller andet forude – kan I ikke se noget dér?«.

Næh, der var ingen af mændene, der kunne se noget særligt.

»Jeg ved ikke«, sagde Leif, »om det er et skib eller et skær, men noget er der«.

Lidt efter kunne de alle se det og sagde, at det var et skær.

Men Leif kunne stadig se mere end de andre.

»Jeg tror bestemt«, sagde han, »at der er folk på det skær. Det må være skib-brudne. Lad os sejle derhen og spørge, om de vil have hjælp«.

Der var en, der sagde, at det kunne være farligt. – Det var jo ikke sikkert, at det var fredelige folk.

»Vi er flere end de er, så det må vi nok kunne klare«, svarede Leif, og så sejlede de derhen.

De halede sejlet ned og kastede anker. Nogle af dem roede i båden ind til skæret.

»Hvem er I«, råbte Tyrker, »og hvor kommer I fra?«.

»Jeg hedder Tore«, svarede én af dem, »og jeg er fra Norge. De andre er mine folk. Kan I hjælpe os væk herfra?«.

Leif sagde ja og fortalte, at han var Leif Erikssøn fra Brattahlid.

Tore fortalte, at deres skib var gået på grund i stormvejr, men det

var altså lykkedes for dem at klatre herop.

En del af deres last havde de også fået reddet derop.

Leif tog de skibbrudne om bord og også så meget af deres last, som hans skib kunne rumme. En del last måtte de lade blive liggende på skæret.

Og så var de sejlet videre til Eriksfjord.

Den skibbrudne Tore og nogle af hans mænd blev boende på Brattahlid, resten af hans mænd fik husly på andre gårde.

Leif fik en del af deres skibs last for sin hjælp.

Leif blev meget beundret for sin rejse til Vinland og for sin redning af de skibbrudne. Ikke mindst var hans far stolt af ham.

Gudrid fortalte, at hun en dag havde hørt ham sige:

»Da du i sin tid var i Norge, bragte du en præst hertil. Det syntes jeg bestemte ikke om. Men det kan gå an nu, da du har været på denne rejse og reddet Tore og hans folk og fået godt udbytte af begge dele«.

Fordi Leif havde været så heldig på sin rejse, blev han kaldt Leif den Lykkelige.

Torvalds rejse

Hele vinteren talte man om Leifs rejse til Vinland. Leifs bror Torvald syntes, at Leif havde undersøgt for lille et stykke af det fremmede land.

Leif sagde så:

»Hvis du vil, Torvald, må du låne mit skib og selv sejle til Vinland. Du må også gerne låne de huse, vi byggede derovre. Men først må du hente det træ, som tilhører Tore, og som stadig ligger ude på skæret. Vi har meget brug for det«.

Torvald hentede træet, og så udrustede han skibet til den lange rejse.

En dag kom Torvald til Stokkannæs og spurgte, om Bjørn ville med på rejsen. Om han ville? Det var helt sikkert! Bjørn fik travlt med at ordne sine våben, og hvad han ellers skulle bruge. Hans far gav ham sit eget sværd med. Det var et godt og smukt sværd.

Bjørn var dog noget beklemt, da de var sejlet ud af Eriksfjord og havde tabt Grønland af syne. Til alle sider var der kun hav.

Flere af de andre havde det nok på samme måde, for talen faldt på alle de farer, der truede på det åbne hav.

En rorkarl kunne fortælle om hvaler, der ikke var helt så fredelige som de hvaler, man jagede hjemme.

Næh, han kendte hvaler, der kunne finde på at svømme ind og lægge sig foran skibet, og hvis man ville sejle udenom, svømmede den foran igen.

»Det eneste, der er at gøre«, fortsatte han, »er at sejle lige ind på den – men gør man det, kaster den skibet rundt og bryder det itu!«.

En anden rorkarl afbrød ham nu med, at det troede han ikke på! Han havde engang hørt om en hval, der hjalp folk med at fange fisk – den jagede nemlig stimer af sild og andet godt ind mod land, så folk kunne fange dem! Ja, hvis man på et skib manglede mad, kunne den også jage fisk hen til dem. Men hvis folk så blev uenige om fiskene og måske begyndte at slås om dem, var det, som om hvalen forstod det, og så jog den igen fiskene ud i havet.

Han havde også hørt om en hval, der var så fredelig, at den slet ikke spiste fisk. Den levede udelukkende af regn og tåge. Hvis den blev fanget, og man sprættede dens mave op, var maven altid tom.

Den første rorkarl ville dog ikke opgive at tro på de farlige hvaler. Han havde hørt om en anden hval – men den var meget sjælden. Måske var der kun to af den slags i hele verden, for den fik aldrig unger.

»Den er så kæmpestor«, fortalte han, »at den ligner et helt land! Når den er sulten, spytter den lidt mad ud i vandet. Det ser fiskene,

og de tror, at der er meget at spise derhenne. De kommer svømmende – og svømmer lige ind i kæmpe-hvalens mund – den er jo så stor som en fjord. På den måde får hvalen let en masse mad«.

Bjørn lyttede til rorkarlens snak – han troede hvert eneste ord.

Men rejsen gik nu ganske nemt. Der kom ingen hvaler i nærheden af skibet – hverken fredelige eller ufredelige.

Torvald sejlede efter Leifs angivelser, flere af Leifs mænd var jo også med, og de nåede Vinland. De sejlede op ad den samme flod og kom til søen, hvor Leifs huse lå.

Skibet blev trukket op på land, og man holdt sig hjemme i lejren dette efterår og vinteren med. Der var rigeligt med fisk i søen, så man manglede ikke mad. Skoven lå tæt om lejren, men efter Torvalds ordre holdt de sig alle nær ved husene og søen hele vinteren.

Men da foråret kom, fik de travlt. Nu skulle de undersøge kysten og landet. Et hold gjorde skibet i stand og sejlede langs kysten mod sydvest. Hen på efteråret kom de tilbage.

Der var smukt alle vegne, fortalte de, med store skove helt ned til havet, kun skilt fra det af hvid sandstrand. Der var også mange småøer.

De havde ikke set noget til mennesker. Men på en ø langt borte havde de set et lille hus af træ – det kunne ligne en lade.

Det hus blev der talt meget om. Der måtte altså være mennesker her i landet. Hvordan mon de så ud?

Man havde hørt om mærkelige mennesker – nogle havde kun ét ben og én fod, som de hoppede af sted på i en vældig fart. Den slags ville det ikke være rart at møde.

Fortættets næste nummer

JUNGLE NYT

REDIGERET AF KAREN HJORTH

Peter og Ib tog sammen ud på gadekæret for at løbe på skøjter. Inde på bredden så de en rød seddel, hvorpå der stod: Isen er usikker. »Kom bare,« sagde Ib, der er jo nogle ude på isen, så kan vi også. Da de var kommet midt ud på søen, begyndte isen at knage, og de skyndte sig ind mod bredden. Resten af dagen løb de langs med kanten af søen, men de var ikke helt glade. Om aftenen spurgte Peter sin mor, om det var farligt, når is knager. Og så blev han nødt til at fortælle, at han og Ib havde været ude på kæret. Hans mor spurgte, om der havde været røde sedler langs bredden, og det havde der jo. Hun forklarede ham nu, at Politiet ikke satte sedler op for at drille eller genere, men for at hjælpe. Når mødre og fædre bad deres børn om at blive fra isen, når den var usikker, var det, fordi de godt kunne lide deres børn og ikke ønskede, at der skulle ske dem noget. Næste dag var det tøvvej, så da kunne alle forstå, at det var farligt at løbe på gadekæret.

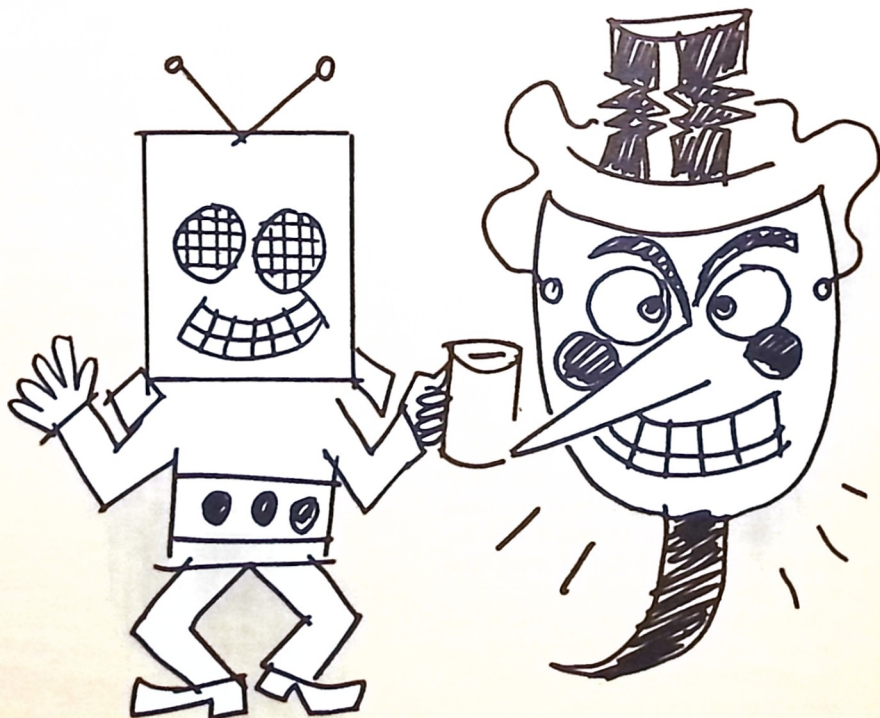
SKØJTELØBET

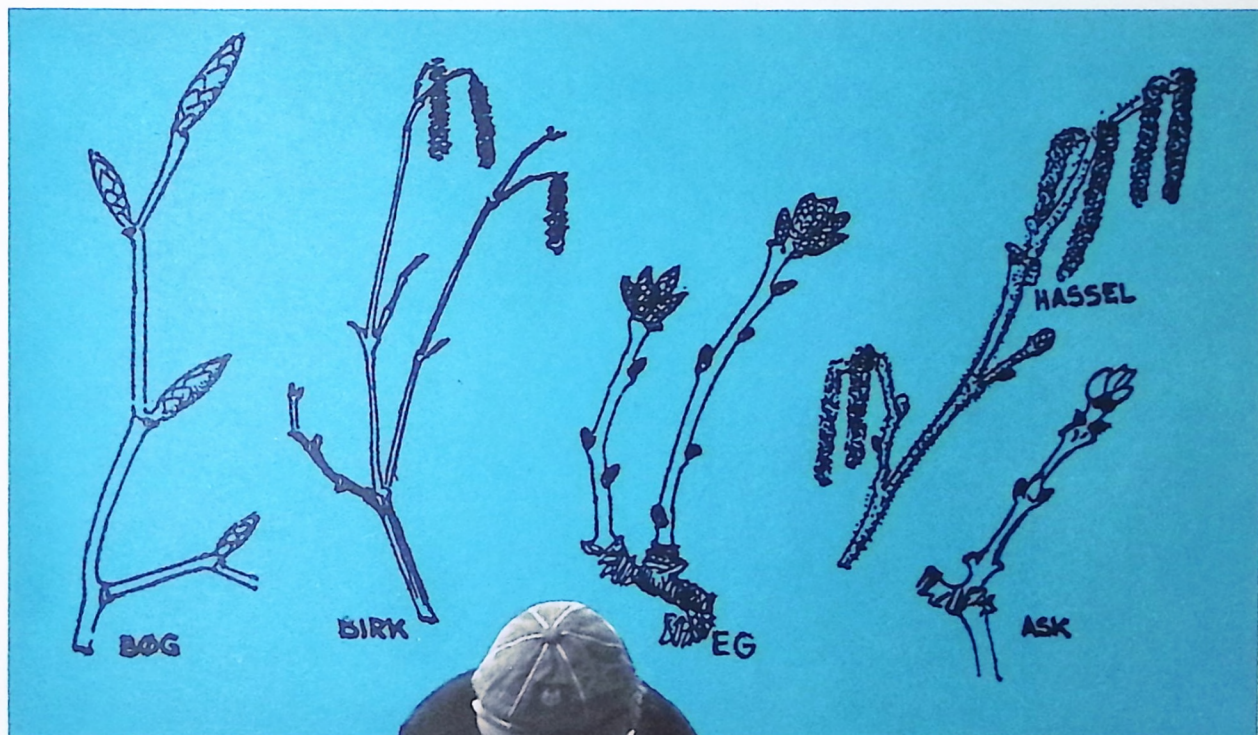
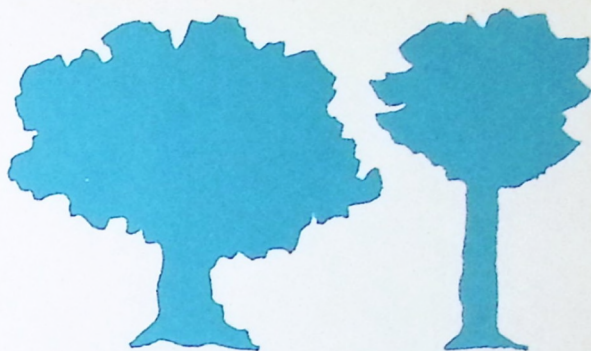
Noget om fastelavn

Riser du også dine forældre op til fastelavn? – Det er en gammel skik at rise folk op. Man tror, at det har noget at gøre med at overføre livskraft, så du må da ind til fastelavn og sætte liv i dine forældre.

I skulle også prøve at klæde jer rigtig ud. Det er skægt. I behøver jo ikke at være indianere. Der er så meget andet, man kan være, f.eks. juletræ, ølflaske, fugleneg, bogorm, månemand og meget andet.

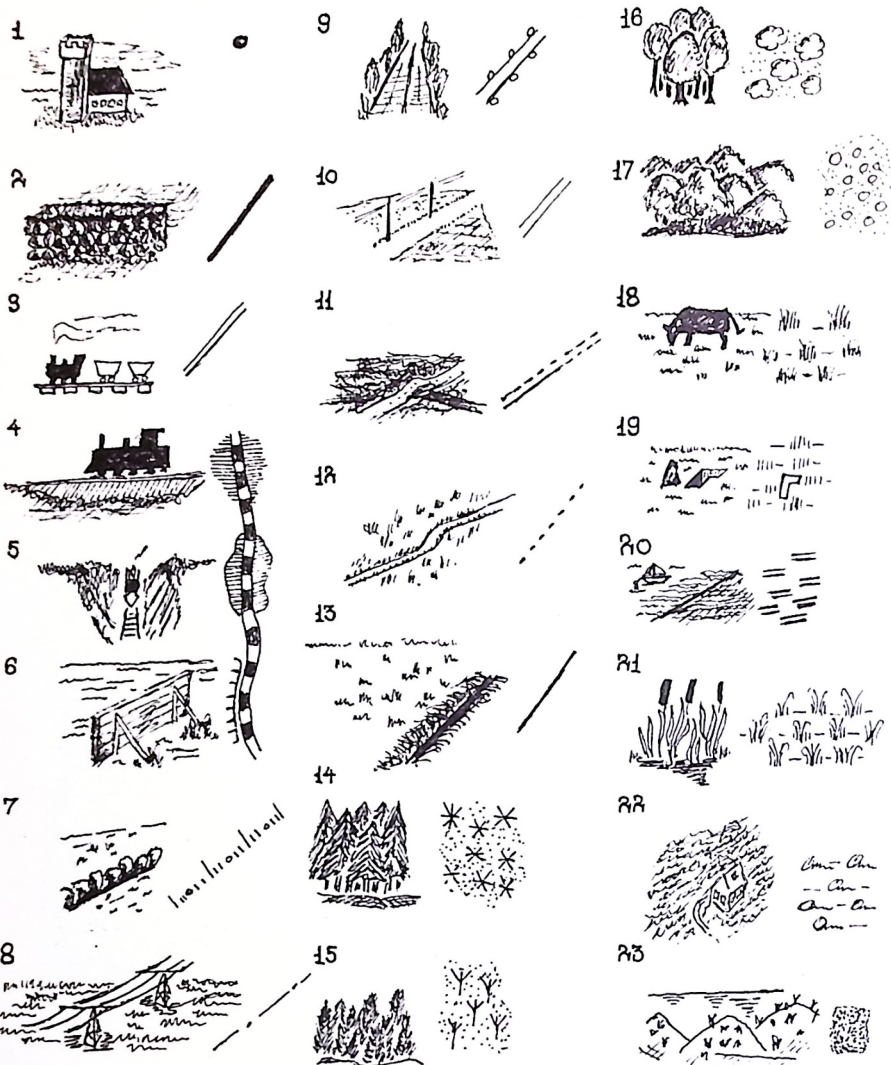

KENDER DU TRÆERNE OM VINTEREN?

Du kender vel
egeblade og bøgeblade?
Kan du også kende
træerne om vinteren?
Det knudrede, kraftige
træ med den store
krone er et egetræ. Det
høje, slanke er
et bøgetræ (se øverst på siden).
Drengen på billedet har
fundet noget sædende – eller kigger
de efter årringe, tror du?

- 1 Vandtårn
- 2 Dige
- 3 Tipvognsspor
- 4 Dæmning
- 5 Hulvej
- 6 Snedkærne
- 7 Levende hegn
- 8 Højspændingsledninger
- 9 Landevej m. vejtræer
- 10 Offentlig bivej
- 11 Markvej
- 12 Fodsti
- 13 Grøft
- 14 Nåleskov
- 15 Nåleskov under opvækst
- 16 Løvskov
- 17 Løvskov under opvækst
- 18 Eng
- 19 Mose med tørveskær
- 20 Marsk
- 21 Mose
- 22 Lyng
- 23 Sand

KORTSIGNATURER

I Geodætisk Instituts kort 1: 20.000

Ideer til patruljemøderne:

Lav en signaturrebus. En lille historie skrives op på et stykke papir, og alle ord, der kan erstattes af kortsignaturer, udelades, og signaturen tegnes i stedet for.

PL fortæller om en tur, han har været med på. For hver gang, han nævner en terrængenstand, tegner alle spejderne dens signatur. Hvem har flest rigtige, når PL er færdig?